

Starobrzędowcy
(zestawienie bibliograficzne w wyborze)

Molenna pw. Zaśnięcia Matki Bożej z 1948 r.
w Gabowych Grądach

Molenna pw. św. Mikołaja z 1912 r. w Wodziłkach

fot. J. Drozdowska

I. Książki:

1. *Architektura sakralna: pow. augustowski, sejneński, suwalski* / oprac. aut. Joanna Kotyńska Stetkiewicz, Grzegorz Ryzewski. Białystok, 2005. – (Katalog Zabytkowego Budownictwa Drewnianego Woj. Podlaskiego; t. 1). ISBN 83-921638-6-9
2. *Droga Konstantyna Gołubowa od starowierstwa do prawosławia: karty z dziejów duchowości rosyjskiej w drugiej połowie XIX wieku* / Eugeniusz Iwaniec. Białystok, 2001. ISBN 83-85368-67-1
3. *Ludowe tradycje Suwalszczyzny* / Marian Pokropek; aneks: *Wielokulturowy folklor muzyczny Suwalszczyzny* / Gustaw Juzala-Deprati; red. nauk. Piotr Kuczek, Krzysztof Snarski, Mirosław Nalaskowski. Suwałki, 2010. ISBN 978-83-925968-7-5 + płyta: *Folklor muzyczny Suwalszczyzny*
4. *Osadnictwo starobrzędowców w powiecie augustowskim* / Eugeniusz Iwaniec, [w:] *Studia i materiały do dziejów Pojezierza Augustowskiego: praca zbiorowa* / pod red. Jerzego Antonowicza. Białystok, 1967, s. 401-428. – (Prace Białostockiego Towarzystwa Naukowego; nr 9)
5. *Po ziemi augustowskiej: przewodnik dla turysty i wczasowicza* / Irena i Wojciech Baturowie. Suwałki, 1993. ISBN 83-900828-3-7. Wyd. 2 popr. i rozsz., 1997. ISBN 83-904804-9-2
6. *Po ziemi sejneńskiej: przewodnik turystyczny* / Irena Baturowa; współpr. Wojciech Batura. Suwałki, 2001. ISBN 83-87415-26-X
7. *Podstawy wiedzy regionalnej: ziemia suwalska* / Jan Bacewicz. Słobódka, 2002. ISBN 83-916347-2-8
8. *Powiat augustowski: ziemia piękna i gościnna* / tekst Wojciech Batura; współpr. Małgorzata Mikos, Jarosław Szlaszyński. Augustów, 2007. ISBN 978-83-922903-1-3
9. *Romans z Suwalszczyzną* / Stefan Maciejewski. Suwałki, 2008. – (Biblioteka Suwalska / pod red. Janusza Kopciała). ISBN 978-83-87415-47-1

10. *Rosjanie – staroobrzędowcy w Polsce= Russkie staroobrâdcy v Pol'se* / [aut. fot. Krzysztof Czyżewski i in.; red. Adam Pogorzelski, Olga Pogorzelska; tł. Natalia Pastuszenko, Wiesław Szumiński, Krystyna Czubińska]. Suwałki, 2007. ISBN 978-83-925941-0-9
11. *Rozmaitości gminy augustowskiej* / Edward Anuszkiewicz. Suwałki, 2002. ISBN 83-910014-3-1
12. *Socjologiczne i psychologiczne uwarunkowania dwujęzyczności staroobrzędowców regionu suwalsko-augustowskiego* / Michał Głuszkowski; Uniwersytet Mikołaja Kopernika. Wydział Filologiczny. Instytut Filologii Słowiańskiej. Toruń, 2011. ISBN 978-83-231-2682-9
13. *Staroobrzędowcy na ziemi suwalsko-sejneńskiej* / Marian Marek Drozdowski, [w:] *Przeszłość natchnieniem dla terażniejszości: symposium historyczne i świętowojeckichowe Elk, 20-22 kwietnia 1994 roku*. Elk, 1996, s. 135-142
14. *Starowiercy* / Andrzej Sidor. Białystok, 2010
15. *Starowerski Świat= Starowerski Mir* / scenariusz wystawy, kompozycja, dobór materiału Krzysztof Snarski; konsultacja merytoryczna Eugeniusz Iwaniec; współpr. Adam Żulpa; przygotowanie fot. Kazimierz Sobeci ARTEKST. Suwałki, 2010. ISBN 978-83-61494-44-7
16. *Suwałki: miasto nad Czarną Hańczę: praca zbiorowa* / pod red. Janusza Kopciała. Suwałki, 2005. ISBN 83-87415-37-5
17. *Województwo suwalskie: przeszłość, terażniejszość, perspektywy: praca zbiorowa* / pod red. Janusza Kopciała; Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej. Suwałki, 1995. ISBN 83-900828-7-X
18. *Z dziejów staroobrzędowców na ziemiach polskich XVII-XX w.* / Eugeniusz Iwaniec. Warszawa, 1977. – (Prace Białostockiego Towarzystwa Naukowego; nr 23)

II. Artykuły w czasopismach:

1. *Akta Centralnych Władz Wyznaniowych Królestwa Polskiego jak źródło do badań nad stosunkami wyznaniowymi na Suwalszczyźnie i Zaniemieniu w latach 1815-1866* / Jerzy Szumski // *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. – 2006, t. 6, s. 165-170
2. *Aleksy II wzywa do pojednania ze staroobrzędowcami* / kg // *Wiadomości KAI*. – 2000, nr 52/53, s. 40
3. *Bizantyjska kropla* / Jan Leski // *Jaćwież* 1987, nr 3, s. 10-11 i 16
4. *Cmentarze staroobrzędowców* / Janusz Mackiewicz // *Jaćwież*. – 2000, nr 10, s. 13-14
5. *Dezintegracja i reintegracja społeczności starowierczych* / Krzysztof Snarski // *Rocznik Augustowsko-Suwalski* 2006, t. 6, s. 157-16
6. *Egzotyczna wieś starowierów* / Andrzej Wyszowski // *Argumenty* 1979 [25.11.1979]
7. *Epidemia cholery na Suwalszczyźnie wśród Filiponów (Starowierców) w 1853 roku* / Tadeusz Dzierżykraj-Rogalski // *Rocznik Białostocki*. 1968, t.8, s. 467-472
8. *Kozacy starowiercy pod polskim dowództwem* / Stefan Pastuszewski // *Świat Inflant*. – 2012, nr 4, s. 5-8
9. *Lestowka – różaniec staroobrzędowców* / Piotr Malczewski // *Jaćwież*. – 2007, nr 37, s. 42-43
10. *Ludność wyznania staroobrzędowego z powiatów augustowskiego i suwalskiego: (rys demograficzny i charakterystyka somatometryczna)* / Janusz Charzewski, Jadwiga Charzewska // *Rocznik Białostocki*. - 1970, t. 10, s. 259-278
11. *Molenna, bajnia i ...* / Adam Żulpa // *Jaćwież*. – 1998, nr 3, s. 21-24

12. *Najkrótszy słownik sekt i herezji Kościoła Wschodniego* / Jan Gondowicz // Literatura na Świecie. – 1989, nr 4, s. 133-164
13. *Podlaska Oktawa Kultur* / (C) // Przegląd Augustowski. – 2013, nr 8, s. 9
14. *Riabina* / (J. D.) // Przegląd Augustowski. – 2004, nr 7, s. 6
15. *Rok „Riabiny”* / Józefa Drozdowska // Przegląd Augustowski. – 2009, nr 1, s. 15
16. *Saga o starowierach* / Stefan Maciejewski // Jaćwież. – 1998, nr 3, s. 13-21
17. *„Starobrzędowcy”* / Zofia Piłasiewicz // Przegląd Augustowski. – 2006, nr 10, s. 8
18. *Starobrzędowcy rosyjscy na ziemiach polskich w naukowej literaturze powojennej (1945-1976)* / Iryda Grek-Pabisowa // Rocznik Białostocki 1981, t. 14, s. 385-399
19. *Starobrzędowcy w dokumentach władz (1945-1970)* / Tadeusz Radziwonowicz // Rocznik Augustowsko-Suwalski. – 2008, t. 8, s. 169-186
20. *Starobrzędowcy z Augustowszczyzny – historia i współczesność* / Andrzej Makowski // Przegląd Augustowski. – 2012, nr 7, s. 4-5
21. *Starobrzędowcy z okolic Augustowa* / Andrzej Makowski // Przegląd Augustowski. – 1998, nr 3, s. 11
22. *Stereotypowy i rzeczywisty wizerunek polskiego starobrzędowca* / Krzysztof Snarski // Rocznik Augustowsko-Suwalski. – 2007, t. 7, s. 101-108
23. *Wesele u starobrzędowców w Suwalskiem – dramaturgia i muzyka obrzędu* / Urszula Nalaskowska // Almanach Sejneński. – 2003, nr 1, s. 265-279
24. *Wschodni Kościół Starobrzędowcy – nie posiadający hierarchii duchowej w Polsce* / Wojciech Słomski // Martyria. – 1995, nr 11, s. 13
25. *Zamilkły chóry, ustały pokłony* / Eugeniusz Pietruszkiewicz // Jaćwież 1998, nr 3, s. 18-21
26. *Zespół starobrzędowy Riabina* / Krzysztof Snarski // Jaćwing 2014, nr 2, s. 13-14

III. Inne:

1. *Riabina: pieśni starobrzędowców= Songs of the Old Believers*: Maria Jefimow, Anna Jefimow Irena Fomin, Zinaida Ancipow, Marta Ancipow, Anastazja Tichonow – zespół, śpiew. ZPR S. A. Records, 2000. – (Muzyka Źródła) [1 płyta CD] + tekstowy dok. towarzyszy.
2. *Riabina: tradycja i bogactwo kulturowe: film zrealizowany z okazji obchodów jubileuszu 25 lecia pracy artystycznej zespołu folklorystycznego RIABINA* / osoby biorące udział w pracach przy nagraniu filmu: Mirosław Nalaskowski, Małgorzata Kalisz, Halina Suchodolska, Mieczysław Kapłanow, Wojciech Batura, Anastazja Kuźniecowa, Dawid Lipiński, Belogic Studio [płyta DVD]. Żarnowo Drugie, 2013
3. *Riabina w styrawierskiej dzjariewni* / skład zespołu: Marta Ancipow, Zinaida Ancipow, Irena Fomin, Anna Jefimow, Maria Jefimow, Wiera Jewdokimow; konsultacje Mirosław Nalaskowski, opieka organizacyjna GOK w Żarnowie: Bogumiła Danilczyk; realizacja nagrań Zdzisław Wasilewski. Konador Firma Fonograficzna, 2008 [1 płyta CD] + tekstowy dok. towarzyszy.
4. *Rubis d’Orient* / Zofia Piłasiewicz, [w:] *Opowieść o ziemi augustowskiej: antologia* / wybór, układ i red. Zbigniew Fałtynowicz. Augustów, 2007, s. 146-147 [wiersz]

Bibliografię przygotowano na podstawie księgozbiorów Muzeum Ziemi Augustowskiej, Biblioteki Pedagogicznej Centrum Edukacji Nauczycieli w Suwałkach, Filii w Augustowie, Miejskiej Biblioteki Publicznej Augustowskich Placówek Kultury w Augustowie i prywatnego księgozbioru Józefy Drozdowskiej.

Opracowała Józefa Drozdowska, Biblioteka Pedagogiczna Centrum Edukacji Nauczycieli w Suwałkach, Filia w Augustowie

Folklorystyczny zespół Rosjan Starowierów Riabina, fot. J. Drozdowska